

CONTRIBUȚII LA REPERTORIUL ARHEOLOGIC AL JUDEȚULUI CLUJ

DINU IOAN BERETEU

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
dinu_bereteu@yahoo.com

Cuvinte cheie: cercetări de teren, județul Cluj, puncte inedite, eneolitic – medieval

Keywords: field surveys, Cluj County, unpublished points, Eneolithic – Medieval

În acest articol am semnalat câteva puncte noi din județul Cluj, unele de interes arheologic major, descoperite în urma cercetărilor de teren personale din perioada 2008 – 2014. Pe lângă punctele inedite, am propus și datarea altor câtorva situri, cunoscute de mai demult în literatura de specialitate, dar care nu au putut fi date la acea vreme sau care au fost date incorect sau incomplet. Punctele sunt prezentate pe scurt, în ordinea alfabetică a localităților aparținătoare și în ordine cronologică în cazurile în care am semnalat mai multe puncte în aceeași localitate.

Repertoriul arheologic al județului Cluj, apărut în anul 1992, este unul din repertoriile cele mai riguros realizate din țară, de către un colectiv destul de numeros, însă, cu toate acestea, în paginile sale s-au strecurat numeroase greșeli legate de localizarea sau datarea anumitor situri mai puțin cunoscute. În perioada de mai bine de două decenii, de la apariția repertoriului și până astăzi, au fost descoperite noi puncte arheologice, atât în urma săpăturilor sistematice sau de salvare, cât și datorită cercetărilor de teren sau a unor descoperiri întâmplătoare. Toate aceste date noi, precum și corecturile necesare în cazul unor semnalări mai vechi eronate, vor trebui introduse în viitorul repertoriu al județului Cluj. Actualul repertoriu fiind evident depășit de noile realități arheologice, se impune revizuirea și completarea sa în cel mai scurt timp. O parte dintre descoperirile semnalate mai jos ating probleme esențiale ale arheologiei clujene, în special din bazinul superior al Someșului Mic, legate de raporturile dintre ultimele comunități Coțofeni IIIc și grupul Copăceni, de așa-zisul „fenomen de sinteză Wietenberg – Otomani”, în legătură cu care așezările fortificate de la mijlocul epocii bronzului au un puternic cuvânt de spus, dar și de aspecte legate de localizarea și evoluția centrului de putere dacic din această zonă, și anume *Νάποικα* dacică.

1. Agriș, com. Iara

Satul Agriș nu figurează în repertoriul arheologic al județului Cluj cu nici o descoperire arheologică. La nord-est de sat, pe *Dealul Agrișului*, ce domină centrul Depresiunii Iara, se află o așezare preistorică, distrusă parțial de arăturile de pe platou. Fragmentele ceramice aparțin, în parte, unei faze evolute a culturii Coțofeni, iar altele pot fi atribuite grupului Copăceni. În capătul estic al platoului se află un tumul, iar restul necropolei tumulare se desfășoară pe creasta ce coboară înspre nord-est, spre satul Pădureni.

2. Așchileu Mic, com. Așchileu Mare

La sud-vest de sat, la poalele nordice ale dealului *Belei*, înspre Valea Așchileului, se află o așezare rurală inedită din epoca romană. La suprafață, așezarea pare a fi mărginită la vest de Valea Fânațelor (Valea Fântâna Bună, în trecut), iar la est de Pârâul Belei. Marea majoritate a fragmentelor ceramice, scoase la suprafață cu ocazia arăturilor, sunt lucrate la roată, aparținând ceramicii romane locale. Cele câteva

fragmente atipice lucrate cu mâna ar putea aparține unor vase de tradiție dacică, indicând și o posibilă componentă etnică autohtonă în așezare. Nu putem exclude deocamdată nici un nivel preistoric sub cel roman.

3. Bărați, com. Căianu

Tezaurul monetar dacic descoperit întâmplător în anul 1968, compus din 133 de tetradrahme de tip Crișeni-Berchieș și Tonciu, a fost greșit localizat pe teritoriul satului Vișea (com. Jucu)¹. Zona descoperirii respective, numită *La Bostani*, aparține administrativ satului Bărați, situat la sud-est de Vișea. Micul platou al umărului de deal pe care a fost descoperit tezaurul este cunoscut astăzi de localnicii mai în vârstă din Bărați sub toponimul *Pe Comoară*². În urma arăturilor mai noi au apărut la suprafață mai multe fragmente din vasul depozitar al tezaurului, cel mai probabil un vas cu profilul aproape drept. Dacă descoperitorii nu au mutat fragmentele vasului, atunci tezaurul a fost îngropat aproximativ în punctul N 46°49'51.9" și E 23°53'02.6". În primăvara anului 2014 am identificat așezarea contemporană tezaurului. Aceasta era situată imediat la est, sub punctul *Pe Comoară*, pe o pantă lină ce coboară înspre Valea Bărațiului. La suprafața arăturilor de aici se găsesc fragmente ceramice aparținând culturii Coțofeni, primei și celei de-a doua epoci a fierului, precum și numeroase fragmente de chirpici, unele puternic arse până la vitrifiere.

4. Cluj-Napoca

a. În stânga drumului ce leagă colonia Borhanci de satul Gheorgheni, pe un promontoriu relativ izolat (473 m), identificabil prin coordonatele N 46°44'24.0" și E 23°39'09.1", se află o așezare eneolitică stratificată, răvășită parțial de arăturile de pe platou. Fragmentele ceramice aparțin culturilor Tiszapolgár și Coțofeni. Nu excludem ca punctul respectiv să fie identic cu cel numit *Deluțu*, descris în repertoriul arheologic ca fiind „situat vizavi de școala din Borhanci”, aici fiind semnalate însă de Zoia Maxim fragmente ceramice din epoca bronzului, epoca romană și medievală³.

b. La sud de fosta unitate de tragere a armatei de pe Valea Gârbăului se ridică un promontoriu împădurit numit *Pădurea Cocinii* sau *Fácános*. Pe platoul său și pe micile terase cu aspect antropogen a fost identificată o așezare Coțofeni, suprapusă de o bogată așezare a grupului Copăceni. Cele mai multe fragmente ceramice se găsesc scurse pe panta estică a platoului, cea dinspre Valea Cocinii. Tot aici, la baza pantei respective, se găsesc două blocuri mari de piatră, cu urme de prelucrare. La extremitatea nordică a platoului se află un tumul de mari dimensiuni, distrus parțial în cel de-al doilea război mondial. La baza lui, în câteva locuri, se poate observa inelul de piatră care îl delimitează. La sud de așezare se află restul necropolei tumulare, formată din cel puțin alți cinci tumuli, toți de dimensiuni mult mai reduse decât cel dinspre nord. Doar primului tumul sudic i se poate observa aproape în întregime inelul de piatră, acesta fiind extrem de aplatizat, cel mai probabil din cauza lucrărilor forestiere⁴.

c. La nord de oraș, pe o terasă estică a dealului *Lomb* și la est de *villa* romană descoperită aici, în arătura din stânga drumului de pământ ce urcă din Valea Chintăului, de pe șoseaua Cluj-Napoca – Chinteni (109A), înspre *villa* respectivă, în punctul identificabil prin coordonatele N 46°49'18.3" și E 23°35'13.4", se găsesc fragmente ceramice lucrate cu mâna, aparținând unui orizont timpuriu al culturii Wietenberg. Așezarea este necunoscută în literatura de specialitate.

¹ Chirilă, Chifor 1979, p. 59-79.

² Bereteu 2013, p. 83.

³ Crișan *et al.* 1992, p. 138, nr. 64.

⁴ Bereteu, Timofte 2011, p. 79-95.

d. La nord-est de așezarea și necropola tumulară din *Pădurea Cocinii*, pe platoul superior al dealului *Sinitău (Pădurea Sf. Ioan)*, dar și pe terasele sale superioare, se află o mare așezare din prima epocă a fierului, cu ceramică canelată de tip Gáva. Dealul *Sinitău* este mărginit la est și nord de Valea Pleșca, iar la vest de Valea Gârbăului. Platoul său superior este foarte bine apărat natural spre nord, est și vest. În partea sudică, deci spre *Creasta Dumbrăvii*, nu au putut fi observate elemente de fortificație. Dacă așezarea este de tipul celor „de refugiu”, eventualele elemente de fortificație trebuie căutate în această direcție, eventual cu ajutorul unor fotografii aeriene, efectuate în perioada rece a anului, având în vedere că dealul este aproape complet acoperit de pădure. Fragmentele ceramice, puține la număr, au fost sesizate în cinci puncte diferite, situate la mari distanțe între ele, înglobând o suprafață de cel puțin 10 ha. Locuirea a avut probabil un caracter răsfirat, cu locuințe grupate în pâlcuri.

Pe terasele inferioare, de la poalele nordice ale dealului *Sinitău*, în stânga Văii Pleșca, se află o așezare dacică, databilă pe parcursul La Tène-ului mijlociu. Pe drumul de pământ ce taie stratul de cultură al primei terase de deasupra văii, se aflau numeroase fragmente ceramice, lucrate în special cu mâna, în multe cazuri arse incomplet, aparținând unor vase cu profil aproape drept, ornamentate cu brâuri alveolare și butoni, dar și diferitelor tipuri de străchini și strecurători. Dintre cele câteva fragmente lucrate la roată se remarcă o buză de *situla*, cu mult grafit în pastă, de factură celtică. Lipsesc dovezile certe ale dănuirii locuirii și în perioada clasică. Deocamdată nu se știe cât de mult urcă, pe terase, locuirea din a doua epocă a fierului și cât de mult coboară în realitate cea din prima epocă a fierului⁵.

5. Domoșu, com. Sâncraiu

Într-unul din studiile dedicate de István Ferenczi *limes*-ului de vest al provinciei Dacia, acesta a semnalat prezența unor fragmente ceramice pe micul platou elipsoidal al *Vârfului Turdanului (Tordalma, 716 m)*, situat la sud de satul Domoșu și la vest de Horlacea. În profilul sudic al gropii căutătorilor de comori de pe platou, anterioară anului 1947, cercetătorul clujean a putut observa un strat de cultură gros de circa 15 cm, ce conținea fragmente ceramice și chirpic. Fragmentele găsite pe fundul gropii sau scoase din stratul de cultură, nu au putut fi datate, deoarece erau „neornamentate și, în general, atipice”. Totuși, I. Ferenczi încearcă o datare a lor, susținând că „pot fi eventual, de la sfârșitul neoliticului (?), din perioada timpurie a bronzului sau, mai degrabă, din prima vârstă a fierului”⁶. În repertoriu a fost propusă evident ultima variantă⁷, dar cea mai departe de adevăr. Cu ocazia unei cercetări de teren din primăvara anului 2012, în partea nord-estică a gropii respective, acum acoperită în mare parte de iarbă, am găsit la suprafață un mic vas fragmentar (aproximativ o treime), lucrat cu mâna, de forma unei farfurioare, cu fund inelar relativ înalt, perforat în două locuri. Văsciorul poate fi datat cu certitudine în perioada eneolitică, fiind un produs tipic culturii Tiszapolgár. Acesta își găsește o analogie aproape perfectă și cât se poate de apropiată, în fragmentul unui vas de același tip, descoperit pe *Vârful Glimeii* de la Călata⁸, situat la doar 3,2 km sud-sud-vest de *Vârful Turdanului*, într-o așezare Tiszapolgár, descoperită tot de I. Ferenczi⁹.

⁵ Bereteu 2013, p. 73-100.

⁶ Ferenczi 1973, p. 557, nr. 56.

⁷ Crișan *et al.* 1992, p. 188.

⁸ Radu, Moiş 1973, p. 474, fig. 6/2.

⁹ Ferenczi 1962, p. 31-32.

6. Dosu Napului, com. Ceanu Mare

Pe micul platou al dealului *Picui*, situat la est de sat, respectiv de casa cu nr. 17, în preajma căreia s-a descoperit tetradrachma de tip Crișeni-Berchieș¹⁰, a fost identificată o locuire eneolitică de înălțime, aparținând culturii Coțofeni.

7. Dumbrava, com. Căpușu Mare

La sud-est de satul Dumbrava și la nord-vest de Căpușu Mic se ridică semeț Dealul *Pietros (Köveshegy)*, numit și *Cetățea*, înconjurat din trei părți de Valea Oșorheiului. În urma unei cercetări de teren în acest punct, I. Ferenczi susținea că „vestigii arheologice nu se întâlnesc nici pe micul con vulcanic numit Cetățea, [...] deși sătenii au căutat comori aici”¹¹. Într-adevăr, micul platou superior al dealului este în mare parte distrus de căutătorii de comori, ale căror urme se pot observa și pe terasa imediat inferioară, cea în forma literei L. Pe primii metri ai pantei nordice se găsesc însă fragmente ceramice, antrenate probabil de căutătorii respectivi. Fragmente ceramice se găsesc și pe suprafața primelor trei terase, cu aspect parțial antropogen, ce coboară în trepte spre nord-vest, dar și pe mica terasă aflată la sud-est de vârf și, de asemenea, pe terasa mare dinspre sud, aflată deasupra șoselei Cluj-Napoca – Oradea. Pe terasele nordice nu am observat fragmente ceramice. Pe buza terasei a treia se poate observa un mic val, destul de aplatizat, ce ar putea ascunde urmele unor elemente de fortificație. Pe panta exterioară a valului am găsit un fragment de chirpici, puternic ars până la vitrifiere. Fragmentele ceramice aparțin culturii eneolitice Tiszapolgár, pe de o parte, dar și culturii Wietenberg, faza II, de la mijlocul epocii bronzului.

8. Florești

Dealul Gârbăului este situat la sud-est de localitate, fiind marcat la est de Valea Gârbăului și la vest de Valea Boșorului. Pe drumul de pământ ce pornește de la poalele nordice ale dealului și străbate zona numită *Răzoare*, începând cu treapta superioară nordică, dar și sus pe platou, se găsesc mici fragmente ceramice, lucrate cu mâna, precum și bucăți de chirpic. A apărut un singur fragment ceramic tipic, cu caneluri exterioare, databil în prima epocă a fierului. Locuirea pare a fi contemporană cu cea de pe platoul și terasele superioare ale dealului *Sinitău*, situat la est de Valea Gârbăului. În punctul cel mai înalt al dealului se află o mică fortificație de pământ, de formă cvasi-circulară, în centrul căreia a fost săpată o groapă. Aceasta datează, cel mai probabil, din al doilea război mondial, iar groapa respectivă a fost săpată probabil pentru amplasarea unei baterii antiaeriene.

9. Gădălin, com. Jucu

a. Spre sud-vest de sat, pe Valea lui Mani, mai precis în punctul mai înalt numit *Manic*, a fost semnalată de Endre Orosz o așezare preistorică, marcată prin numeroase fragmente ceramice¹². Acestea nu au fost însă încadrate cultural, nici mai târziu, în repertoriul lui Márton Roska¹³ și nici în repertoriul județului Cluj¹⁴. Fragmentele ceramice din acest punct aparțin culturii Coțofeni. Se găsesc și unelte fragmentare din piatră, constând în diferite tipuri de topoare, în special din amfibolit, dar și un vârf de suliță sau pumnal dintr-o rocă de culoare gălbuie. Așezarea de înălțime de pe *Manic* poate fi pusă în legătură cu sarea din zona numită *Sărăturile*, situată imediat la nord.

¹⁰ Ardevan 2002, p. 59-61.

¹¹ Ferenczi 1973, p. 550, nr. 43-45, b.

¹² Orosz 1908, p. 258, nr. 10.

¹³ Roska 1942, p. 141, nr. 287.

¹⁴ Crișan *et al.* 1992, p. 207, nr. 2.

b. La doar un km sud-vest de punctul *Manic*, pe vârful *Dealului Chiții*, situat la nord de șoseaua Apahida – Mociu de pe Valea Broaștei și la est de Valea Tocbești, la hotarul sudic cu satul Corpadea (com. Apahida), se află o altă locuire de înălțime, aparținând tot culturii Coțofeni, necunoscută în literatura de specialitate. Numeroase fragmente ceramice sunt scurse pe panta sudică, înspre șosea, uneori la distanțe apreciabile de vârf.

10. Gilău

a. La vest de Gilău, în stânga șoselei Gilău – Căpușu Mare, pe vârful *Dâmbului Lupilor*, mărginit la est de valea numită *Groapa Pășunii* și la vest de *Groapa Bălăjoaiei*, se află o formațiune tumulară, cu un diametru de cca. 15 m. Tumulul respectiv, destul de aplatizat, se află în partea nordică a platoului. Cel mai probabil acesta are un caracter funerar, însă pe suprafața sa nu se găsesc fragmente ceramice care să indice o anumită epocă. În primul rând, trebuie avut în vedere începutul epocii bronzului, fiind cunoscută prezența în zona Gilăului a unor comunități ce aparțin grupului Copăceni.

b. Tot la vest de Gilău, dar pe partea stângă a Căpușului, în punctul numit *Gura Zăpodii*, pe o mică terasă cu expunere sudică, se află o așezare preistorică multistratificată¹⁵, distrusă însă aproape în totalitate de săparea mecanică a unor gropi de mari dimensiuni, ale căror rosturi nu le putem înțelege. Ar putea fi vorba de o viitoare groapă de gunoi a Gilăului. Fragmentele ceramice aparțin culturilor Coțofeni și Wietenberg. Unele fragmente ar putea aparține bronzului timpuriu, și anume, grupului Copăceni, fiind vorba de „buze manșetate”. Starea sitului împune efectuarea de urgență a unor săpături de salvare a eventualelor complexe rămase nederanjate în partea vestică a terasei respective, deci înspre pădure.

c. *Pădurea Orașului* este situată la sud de localitate. Pe platoul său superior a fost semnalată o așezare dacică deschisă¹⁶, ale cărei urme nu le-am putut sesiza până acum. Așezarea dacică fortificată, semnalată în repertoriul arheologic la est de *Dâmbul Țiganilor*¹⁷, nu există cu siguranță, fiind rodul unei confuzii. În schimb, în partea nord-vestică a platoului superior al *Pădurii Orașului*, la sud de așezarea fortificată din epoca bronzului de pe *Dâmbul Țiganilor*, se află cinci tumuli, de diferite dimensiuni, toți cu câte o groapă în formă de pâlnie în mijloc. Pe suprafața lor nu se găsesc fragmente ceramice.

11. Ocna Dejului, aparține mun. Dej

În punctul *Cetatea Jidovilor*, Iulian Marțian a semnalat existența unei circumvalații de pământ¹⁸. Aceasta se află în partea nordică a satului, în intravilanul localității, fiind numită în prezent *Huhui*. Fortificația de formă circulară a fost ridicată pe un umăr sudic al dealului *Rompaș*. Fortificația respectivă nu a putut fi datată nici în anul 1988, în urma cercetării lui I. Ferenczi¹⁹. Cu ocazia unei vizite la fața locului, am găsit pe suprafața platoului bombat, în interiorul incintei de pământ, pe un mușuroi, un fragment ceramic cenușiu din buza unui vas lucrat la roată, databil în perioada medievală (sec. XIII – XIV). Fortificația trebuie pusă deci în legătură cu exploatarea medievală a sării de la Ocna Dejului.

¹⁵ Așezarea a fost descoperită întâmplător, împreună cu dr. Jozsef Nagy, în cadrul unei cercetări de teren mai ample în zona Gilăului.

¹⁶ Ferenczi 1972, p. 408, nr. 27, a.

¹⁷ Crișan *et al.* 1992, p. 222, nr. 15.

¹⁸ Marțian 1920, p. 28, nr. 473.

¹⁹ Crișan *et al.* 1992, p. 297-298, nr. 1.

12. Sălicea, com. Ciurila

a. La est de sat se ridică *Măgura Sălicei*, un con de deal izolat, neîmpădurit. Micul platou al promontoriului a fost afectat în al doilea război mondial de amenajarea unor tranșee, fiind un excelent punct de observație. Atât pe platou, cât în special pe panta estică și sudică, apar fragmente ceramice lucrate cu mâna, aparținând culturii Coțofeni.

b. În punctul numit *Făgetul Muntelui*, situat la nord-vest de sat, a fost semnalată o așezare Coțofeni, fiind descoperite fragmente ceramice și unelte de piatră, iar în imediata apropiere a fost semnalat un tumul de mari dimensiuni²⁰. Într-adevăr, aici a existat o așezare Coțofeni, însă mult mai numeroase sunt fragmentele ceramice din arătură ce aparțin grupului Copăceni, de la începutul epocii bronzului. Așezarea se află la nord de tumul semnalat anterior și la sud de un alt tumul, mult mai aplatizat, dar încă foarte clar vizibil pe teren. Alți posibili tumuli se află în partea superioară a dealului, în zona numită *Recea*.

c. La nord-est de sat am descoperit o importantă așezare dacică fortificată, situată la nord de *Vârful Peana* și la est de *Râtu Penii*, în stânga șoselei Cluj-Napoca – Sălicea (107R), necunoscută până nu demult în literatura de specialitate. Hotarul ce separă teritoriul extravilan al orașului Cluj-Napoca de cel al Sălicei cade tocmai în așezare, tăind longitudinal respectivul bot de deal. Platoul acropolei este de formă elipsoidală și a fost amenajat pe două niveluri. Fortificația, de tip promontoriu barat, separă printr-un șanț adânc platoul de șaua îngustă de legătură dinspre sud. Fragmentele ceramice descoperite în special pe panta vestică, cea mai abruptă, sunt lucrate atât cu mâna, majoritatea, cât și la roată, putând fi datate larg între sfârșitul sec. II a.Chr. și începutul sec. II p.Chr. La vest de acropola fortificată se află câteva terase, care probabil au fost și ele locuite în epoca dacică²¹. Pe marginea vestică a platoului au fost săpate în timpul celui de-al doilea război mondial mai multe tranșee individuale, în preajma cărora se găsesc cartușe de gloanțe. Pe panta respectivă am putut observa și o posibilă grenadă neexplodată, dar și un set de cinci gloanțe nefolosite. În jumătatea sudică a platoului se află o groapă adâncă, în formă de pâlnie, în care cel mai probabil a fost amplasată o baterie antiaeriană. Alte două gropi, dar de dimensiuni mult mai mici, se află în partea nordică a platoului, acestea putând fi însă urmele unor explozii din timpul aceluiași eveniment din octombrie 1944. Având în vedere aceste aspecte, nu se pot face aici săpături sistematice decât în urma curățării perimetrului de serviciu pirotehnic²².

13. Sânpaul

Dealul *Usturiș* este situat la nord de sat, în stânga șoselei Sânpaul – Mihăiești (E 81), fiind mărginit la nord de Valea Cozopăii și la sud de Valea Usturișului. La poalele sud-estice ale dealului, în arătură, se găsesc numeroase fragmente ceramice, lucrate cu mâna, specifice culturii Wietenberg. Așezarea este necunoscută în literatura arheologică. Necropola așezării trebuie căutată undeva în apropiere, eventual spre vârful dealului.

14. Someșu Rece, com. Gilău

La sud de sat, respectiv de așezarea fortificată de pe dealul *Cetate*, pe partea dreaptă a văii Someșului Rece, pe un bot al *Dealului Custurii*, situat între Pârâul Poienii și Valea Seacă, se află o fortificație dacică de tip promontoriu barat. În mijlocul micului

²⁰ Orosz 1901, p. 20, nr. 14; Ferenczi 1962, p. 41, nr. 15.

²¹ Bereteu 2012, p. 109-122.

²² Aviz amatorilor de metale, mai vechi sau mai noi!

platou fortificat se distinge o bombare a terenului, de formă aproximativ dreptunghiulară, care ascunde probabil ruinele unui turn-locuință. Fragmentele ceramice descoperite atât pe suprafața platoului, cât și pe pantele de nord-vest și sud-vest, aparțin unor vase de tip borcan, lucrate cu mâna, databile în intervalul sec. I a.Chr. – I p.Chr. Fortificația respectivă avea în epoca dacică rosturi strict militare, blocând accesul pe valea Someșului Rece și implicit înspre așezarea dacică de pe dealul *Cetate*²³.

15. Tăuți, com. Florești

În partea de nord a satului, pe botul de deal împădurit ce se ramifică spre nord-vest din *Dealul Lazului*, situat imediat la vest de complexul mănăstiresc de aici, se află o așezare fortificată din epoca bronzului (N 46°43'26.3" și E 23°30'51.7"), necunoscută în literatura de specialitate. Șaua dinspre est a promontoriului a fost tăiată de un șanț de apărare. Pe pantele de nord și nord-est se găsesc numeroase fragmente ceramice, lucrate cu mâna, specifice culturii Wietenberg, faza II.

Bibliografie

- Ardevan 2002 – R. Ardevan, *O monedă dacică descoperită în localitatea Dosul Napului (jud. Cluj)*, în *CN*, VIII, 2002, p. 59-61.
- Bereteu 2010-2011 – D. I. Bereteu, *The Dacian fortification from Someșu Rece – "Dealul Custurii" (Gilău, Cluj County)*, în *ActaMN*, 47-48, I, 2010-2011, p. 63-79.
- Bereteu 2012 – D. Bereteu, *Așezarea dacică fortificată de la Sălicea (com. Ciurila, jud. Cluj)*, în *Marmatia*, 10, 1, 2012, p. 109-122.
- Bereteu 2013 – D. I. Bereteu, *Așezarea din a doua epocă a fierului de la Cluj-Napoca – Sinitău*, în *Sargetia* (S.N.), IV, 2013, p. 73-100.
- Bereteu, Timofte 2011 – D. Bereteu, Șt. Timofte, *Contribuții la aria de răspândire a grupului Copăceni*, în vol. ed. A. Peșan, Al. Berzovan, *Arheologie și studii clasice, vol. I*, București, 2011, p. 79-95.
- Chirilă, Chifor 1979 – E. Chirilă, I. Chifor, *Tezaurul de monete dace de la Vișea. Contribuții la studiul emisiunilor monetare ale dacilor napocenses*, în *ActaMP*, III, 1979, p. 59-79.
- Crișan et al. 1992 – I. H. Crișan, M. Bărbulescu, E. Chirilă, V. Vasiliev, I. Winkler, *Repertoriul arheologic al județului Cluj, BiblMN*, V, Cluj-Napoca, 1992.
- Ferenczi 1962 – I. Ferenczi, *Régészeti-helyrajzi kutatások kolozsvárott és környékén (I)*, în *Studia UBB – Historia*, 2, 1962, p. 31-58.
- Ferenczi 1972 – Șt. Ferenczi, *Contribuții la problema limesului de vest al Daciei (Partea a II-a/1). Raport asupra unor cercetări pe teren efectuate între anii 1947-1957 și în 1966*, în *ActaMN*, IX, 1972, p. 387-411.
- Ferenczi 1973 – Șt. Ferenczi, *Contribuții la problema limesului de vest al Daciei (Partea a II-a/2). Raport asupra unor cercetări pe teren efectuate între anii 1947-1957 și în 1966*, în *ActaMN*, X, 1973, p. 545-568.

²³ Bereteu 2010-2011, p. 63-79.

- Marțian 1920 – I. Marțian, *Repertoriu arheologic pentru Ardeal*, Bistrița, 1920.
- Orosz 1901 – E. Orosz, *Ősembertani adatok Erdélyből*, în *OTTÉ*, XXVI, 1901, p. 16-46.
- Orosz 1908 – E. Orosz, *Ujabban fölfedezett erdélyi őstelepek*, în *EME*, XXV, 1908, p. 256-259.
- Radu, Moiş 1973 – D. Radu, N. Moiş, *Așezarea neolitică de la Călata (jud. Cluj)*, în *ActaMN*, X, 1973, p. 465-475.
- Roska 1942 – M. Roska, *Erdély Régészeti Repertórium*, Kolozsvár, 1942.

Contributions to the Archaeological Repertory of Cluj County

Abstract

This paper briefly reports on several new archaeological points within the Cluj County, discovered during personal field surveys conducted between 2008-2014. Alongside the unpublished points, the dating of several other sites is proposed. These were previously mentioned in the archaeological literature, but could not be dated at that time. The archaeological points are being presented in the alphabetical order of their location and, in the case where several points are reported in the same location, these were presented in chronological order. The sites belong to different ages, starting with the Eneolithic (Tiszapolgár culture – no. 4a, 5, 7; Coțofeni culture – no. 1, 3, 4a, 4b, 6, 9a, 9b, 10b, 12a, 12b), Bronze Age (Copăceni group – no. 1, 4b, 10b?, 12b; Wietenberg culture – no. 4c, 7, 10b, 13, 15), Early Iron Age (Gáva culture – no. 3, 4d, 8), Late Iron Age (La Tène C2 – no. 3, 4d; La Tène D – no. 12c, 14), Roman Age (no. 2) and Medieval Age (no. 11).